

A dark, high-contrast photograph of a person in a suit, overlaid with a red tint and a diagonal red stripe. The person's face is partially visible in the upper left, looking towards the right. The overall image has a somber and dramatic feel.

1966–1968

1966–1968

Politický kontext

- Pokračování reformního vývoje X snaha tento proces zastavit – progresivní versus konzervativní tendence uvnitř strany, při prosazování změn nastávají závažnější politické spory a konflikty.
- Posílení vlivu cenzury (legalizace v říjnu 1966), Hlavní správa tiskového dohledu nahrazena v lednu 1967 Ústřední publikační správou.

1966–1968

festivalový

STALO SE V MARIENBADU

Francie- Itálie

celovečerní

11.5.1962 zhlédnuto v oirg. versi na 39. výb.komisi s. Kerda

pro distribuci nepřijat. Otázka jeho zařazení na festival,
kam je pozván i jeho tvůrce nebyla vyřešena
~~z-hláeie-~~ Z hlediska HSTD je to film víc než neúnosný
Je to film u kterého divák se zdravým rozumem nikdy nepoch
proč byl natočen.

1966–1968

Kinematografický kontext

1964 / 1965 – vlna kritických filmů na Barrandově (*Postava k podpírání, Třiatřicet stříbrných křepelek, Každý den odvahu, Hrdina má strach* nebo *Bloudění*) sklidila nečekaně tvrdý odpor cenzurních orgánů.

1966–1968

Kinematografický kontext:

Reakce FSB a vedení ČSF na cenzurní kritiku

- Okamžitá likvidace podobně problematických projektů (*Pravděpodobná tvář, Osamělý jezdec, Mizerné probuzení*)
- Projednávání koncepcí dalšího rozvoje, vypracování materiálů o ideovém zaměření dramaturgie, průběžné připomínky k již schváleným scénářům
- Dlouhodobější důsledky: zpřísnění předběžného dohledu nad scénáři a kopiemi filmů ještě předtím, než je schvaluje HSTD.

1966–1968

Kinematografický kontext

Změna postoje stranických orgánů k probíhajícímu vývoji

Příklad: vystoupení poslance Jaroslava Pružince v Národním shromáždění v květnu 1967 proti skupině domácích filmů v čele se *Sedmikráskami* a *O slavnosti a hostech* a červnová obranná reakce komunity filmařů (dopis ministru kultury Karlu Hoffmannovi)

1966–1968

„My se ptáme těchto kulturních pracovníků, jak dlouho ještě všem poctivě pracujícím budou otravovat život, jak ještě dlouho budou šlapat po socialistických vymoženostech, jak dlouho si budou hrát s nervy dělníků a rolníků, a vůbec jakou demokracii zavádíte? My se vás ptáme, proč myslíte, že máme Pohraniční stráž, která plní bojový úkol, aby se k nám nedostali nepřátelé, zatímco my, soudruhu ministře národní obrany a ministře informací, platíme královské peníze vnitřním nepřítelům, necháváme je šlapat a ničit, soudruhu ministře zemědělství a výživy, v plodech naší práce.“ (Jaroslav Pružinec, 1967)

1966–1968

Kinematografický kontext

FITES – Svaz československých filmových a televizních umělců, vznik v roce 1965, možnost reakce na stranickou a cenzurní kritiku filmové tvorby, podpora společensko-politické liberalizace.

1966–1968

Kritika vývoje filmu a její následky

Hodnocení Ideologické komise ÚV KSČ

Po roce **1965** – zvrát v pozitivním hodnocení tendence autorského filmu a nástupu debutantů:

Tyto filmy jsou nyní pokládány za nesrozumitelné, nemají úspěch u publika, dramaturgie zanedbává žánrovou tvorbu, mladí tvůrci způsobují nezaměstnanost starších tvůrců, výhrady proti filmové kritice (neúměrné protěžování konkrétních tvůrců a děl).

1966–1968

Alois Poledňák

(Ústřední ředitel ČSF)

Zásluhy o rozvoj a/nebo o úpadek nové vlny?

1966–1968

Reflexe nové vlny v tisku:

- Posuny v chápání fenoménu nové vlny, nejednotnost v názorech na generaci mladých tvůrců a na její členění

Ivan Sviták, 1967:

Diferenciace: „epigoni“ nové vlny (Forman, Chytilová, Jireš, Juráček, Němec a Uher) versus debutanti (Bočan, Máša, Schorm, Passer, Menzel)

Obecně: posun k hlubšímu chápání reality, reprezentace dramatických životních konfliktů

1966–1968

Reflexe nové vlny v tisku:

Diferenciace

Filmy nové vlny jsou zacílené na specifický okruh diváků = reakce na kritiku, že filmy nové vlny vyhánějí diváky z kin.

Filmy nové vlny čerpají z různých estetických principů – soupeření různých tendencí je možné, ale umění se má primárně vztahovat k realitě socialistického života.

1966–1968

Reflexe nové vlny v tisku:

Sociologická tendence nové vlny (inspirace cinéma vérité, autentická filmová forma) se už vyčerpala – z prostého pozorování je nutné začít něco vyvozovat.

Nová reprezentace reality, provázaná se světem fantazie – **experimentální stylizace, podobenství** (*O slavnosti a hostech, Sedmikrásky, Hotel pro cizince, Mučedníci lásky*)

1966–1968

Filmová praxe:

Stagnace vývoje

- Omezen nástup dalších debutantů – okruh lidí, kteří se mohou podílet na rozvíjení estetiky nové vlny, se dočasně uzavírá.
- Větší příklon k žánrové tvorbě na úkor autorských děl (komedie, detektivní filmy, filmy pro děti) – podíl na situaci má i ekonomická situace státního filmu.

1966–1968

Filmová praxe:

- Debutanti natáčejí v kontextu žánrové tvorby (detektivní film, komedie, hudební film), patrné estetické impulzy nové vlny.

Juraj Herz

Znamení raka (1966)

Kulhavý ďábel (1968)

Spalovač mrtvol (1968)

Jan Moravec

Muž, který stoupl v ceně (1967)

1966–1968

Filmová praxe:

Vliv nové vlny na tvůrce starších generací (Otakar Vávra, Ladislav Helge, František Vlácil, Karel Kachyňa aj.) a na podobu filmových žánrů (například vnější stylové znaky „autentického filmu“)

Příklad: filmy pro mládež

Útěk do větru (Václav Táborský, 1965)

Kočky neberem (Josef Pinkava, 1966)

Malé letní blues (Jiří Hanibal, 1967)